

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

Dr GÁL ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenied-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Tisza tegnapi beszéde.

Debrecen, április 11.

A kormány kinevezetlen, de látható fejének, Tisza Istvánnak tegnapi szözeata a különben jeles szónok leggyöngébb beszédeinek egyike volt. Kedvetlenül, fáradtan beszélt Tisza István; lehet, hogy a reá nézve kellemetlen fogadtatás miatt, mely a darabont-járás napjainak külsőségeit mutatta, de lehet, azért is, mert ma már jól látja az okos Tisza, hogy fanatizmusa mitsem ér, hogy hiába száguldja át lojalitástól csepegó programjával az országot, s hogy — milyen fátum! — épen az ő fejvesztett, lázas rohanása fogja semmivé tenni, meghiusítani a nemzeti munkapárt összes reménységeit. Nemesak mi mondjuk ezt; a debreceni munkapárt több előkelő tagjával beszéltünk tegnap, akik kijelentették, hogy csalódtak Tiszában s hogy vasárnapi beszéde hidegen hagyta lelküket.

Mint szónoki mű tehát, igen közepes kis beszéd volt a tegnapi. Mint politikai program pedig: egy szétszedhető, száz sebből vérző, vézna és vérszegény teremtés, s annyi tévedés és ferdítés, ahány mondat. Mi ezuttal nem boncolgatjuk részletesebben a Tisza beszédét, csak rámutatunk vezérmotívumaira s olvasóinkra bizzuk az alább elmondandók bővebb méltatását.

A függetlenségi párt gyalázása: ez volt az alapmotívum. Ezt értjük. Maga Tisza jelentette ki, hogy nagyon fáj neki, amért a Justh-pártnak Debrecenben oly mély gyökerei vannak. Jellemző azonban, hogy az a Tisza István, ki bizonyos témák részletesebb taglalásába izlésére való hivatkozással nem ment bele, a Justh-párt programjának bírálata közben izléstelenül, rágalmazó szavakkal harcolt. És őszinteség nélkül. Mert Tiszának kell legjobban tudnia, hogy a kormány s Justh Gyula kooperálásáról terjesztett hírek alaptalanok, s mégis vakmerően kidobja ezer ember elé újból ezt a hamis kortesfogást.

Mért hallgatott Tisza a választójogról, a közigazgatás államosításáról s a nemzeti politika homlokterében álló egyéb kérdésekről? Mert azt a két-két mondatot, me-

lyekkel erőszben végzett, csak nem lehet az aktuális kérdésekkel való foglalkozásnak neveznünk? Mi majd megmondjuk. Hallgatott Tisza, mert tudta, hogy Debrecenben a liberálistizmus fészkeben van, s mert tudta, hogy e városban még a munkapárt lobogója alatt sorakozók is megriadnának az ő egyre feketébbre való konzervatívizmusától.

Jó, hogy eljutottunk e szóhoz. Istenem, mi lett a Tisza Kálmán fiából? Hallottátok tegnap ezt a fanatikus embert, amikor a nemzet s király egybeforrasztásának gondolatán nyargalva egyre bőszebben vetette bele magát a reakciós kedvbe, a konzervatív hangulatba? A jelen volt zsidóvallású munkapártiak kéjes örömmel hallgatták, mennyire szeretgeti, csodálja Tisza István a legliberálisabb magyarok egyikét: Apponyi Albertet. Szinte hallatszott testvéri csókjalk cuppanása. S mily érdekes volt megfigyelni, hogy míg a klerikálisan konzervatív Apponyival nyíltan szolidaritást vállal egy csomó kérdésben s őt nevezi ki a koalíció egyetlen számbavehető politikusává, addig a már csak mérsékeltebben konzervatív Kossuth Ferencről egy szót sem szól, viszont Justh Gyulát, a liberálistizmus lobogóját lengető függetlenségi vezért kiméletlen dühvel, vad harci tüzzel támadja szüntelen! Helyesen mondta tegnap a debreceni kálvinista főiskola egyik legkitünőbb professzora nekem:

— Tisza István annyira eltávolodott már mindentől, amit liberálistizmusnak lehet nevezni, hogy szinte-szinte közöttünk, kálvinisták közt sincs már helye. Nem közénk való ember!

A beszéd milieuje: Apponyi jászberényi nyílt levelének bírálata volt. Ami aztán e keretbe belefért, azt mind összehordta Tisza, rendszer nélkül, kapkodva, lázas gondolatkeresések közt, mintha attól tartott volna, hogy egyetlen mondatát sem tudja befejezni ellentmondás nélkül. S valóban, ha a nagygyűlés nem volt volna oly mintaszerűen rendezve, Tisza beszédje minduntalan belefult volna a cáfolások áradatába. Az első közbekiáltás már beszéde elején érte. A

nép jelentkezett, a nép emelte fel szavát, a nép jogainak fanatikus ellenzője ellen. Szerencse, hogy a küzdelem vége nem az lesz, amit en detail a tüntető polgár tegnapi kituszkolása mutat. Ezt a lovagot, aki saját pártjával is szembeszállva szertecsapkod avult középkori fringióval, aki az agrár-feudalizmusnak, a legtulhajtottabb dinasztikus eszméknek igájába szeretné dönteni nemzetét, — ezt a neki keseredett lovagot pár honapon belül meg fogja semmisíteni, meg fogja hazudolni, el fogja tüntetni az a liberálistizmus eszmeáramlat, mellyel száz Don Kihóte sem tud szembeszállani, még ha mindegyiket Tisza Istvánnak hívnák is.

Nem a függetlenségi párt említése ám a történelmi reminiscencia, amint Tisza mondta tegnap, hanem igenis élettelen reminiscenciává kezd lenni, hála Istennek, a konzervatív politika, melynek Tisza ma egyik leghivebb embere. Jaj annak, aki nem akarja észrevenni, hogy feje felett rohan az idő, s új, szabadabb eszmék szárnyait bontogatják, lengetik a szelek! **

— április 11.

A szoboszlói függetlenségi és 48-as párt szervezőbizottsága a múlt vasárnap értekezletet tartott a régi függetlenségi körben. Az értekezleten 150—160 előkelő polgár jelent meg, s a tizedenként való szervezkedést beszélték meg, végül pedig az intézőbizottságot alakították meg. A függetlenségi és 48-as párt kimondotta, hogy nem személyért vagy személyekért, hanem az elvekért küzd; személyi harcot nem folytat, az ellenfelet nem kicsinyli, de a maga álláspontjából sem enged, s a függetlenségi lobogót diadalra juttatja.

Gróf Vay Gábor, a szabolesiak volt főispánja a nyírbogdányi kerületben elvállalta a jelöltséget az eddigi képviselő Kállay Tamással szemben.

A tiszalöki kerület választópolgárai tegnap felkeresték Szomjas Gusztáv kistásföldházi birtokost, hogy neki a kerület jelöltségét felajánlják, mert az eddigi képviselő dr Papp Zoltán álláspontja, megingott. Szomjas köszönte a megtiszteltetést, azonban nem fogadta el. — A tiszalökiek Kállay Frigyeset fogják felkérni, hogy a kerület jelöltségét elvállalja.

A kabai függetlenségi párt választmányja ülést tartott, melyen megbotráncokozását fejezte ki a fölött, hogy akadt Kabaközsegből néhány ember, ki a megye főispánjára

Megnyílt Fehér J. Új butor nagy áruháza

DEBRECENBEN, Hunyadi-u. 17. sz. A nagyvasuti állomás közelében.

ahol meglepő olóság, és jól lehet vásárolni izléses kiállítású butorokat.

tól a nádudvari kerület részére munkapárti jelöltet kért és pedig azon indokolással, hogy Papp Eleknek már nem igen van talaja Kabán s a kerületben. Tudvalevő, hogy a főispán maga sem adott biztató feleletet a küldöttségnek, melynek különben egyik tagja a választmánytól boesámatot is kért. A választmány — mikor a nyolc gyászmagyar eljárását ilyenformán megpecsételte — egyhangú lelkesedéssel kijelentette, hogy a kerület 26 éve képviselő Papp Elek mellett mindvégig kitart.

Csakugyan Láng Lajos. Nehéz szülész volt, de végre mégis felmutatta a bába a gyermeket: a munkapárt vasárnapi gyűlésén hivatalosan is proklamálták Láng Lajos III. kerületbeli jelöltségét. A II. kerületre vonatkozólag kijelentette az elnökség, hogy még terepszemlét tart, tanulmányozza a jelölés kérdését. Ugy értesülünk, hogy az országos munkapárt szombaton boesátja ki hivatalos jelöltjeinek teljes névsorát.

Szociálista jelölt Nádudvaron. Nádudvarról jelentik, hogy a kerület 48-as szociáldemokrata pártja mai nagygyűlésén ifjú dr Székely Dezső budapesti ügyvédet képviselőnek jelölte.

Tisza István Debrecenben

(Ostromállapot. — Munkapárti nagygyűlés. — Tisza beszéde. — Bankett)

— április 11.

(Saját tudósítónktól.) Tisza István gróf a nemzeti munkapárt egyik vezére vasárnap délből Debrecenbe érkezett s résztvett a helyi munkapárt nagygyűlésén. A Tisza beszéddel külön cikkben foglalkozunk; a vasárnapi események részletes ismertetését pedig az alábbiakban adjuk:

Megérkezés, fogadtatás.

Tisza István vasárnap délből a tizenkét órás gyorsvonattal érkezett Debrecenbe Berzeviczy Albert és több munkapárti társaságában. A vasúti állomás és környéke az ostromállapot képét mutatta. A várótermekben és a folyosókon feltűzött szuronyu esendőrök őrködtek. Az állomás előtti téren mintegy 100 esendőr s temérdek rendőr foglalt állást, Herkély esendőrfőhadnagy vezénylete alatt. Az egész katonai helyőrség szombat este 7 órától kezdve együtt volt tartva.

Rendőrség, katonaság, esendőrség mindenfelé, csak az ünneplő közönség hiányzott.

A vonat tizennyolc pernyi késéssel érkezett. Tiszát a munkapárt néhány hívének társaságában Szilágyi Imre fogadta és üdvözölte. Az üdvözlés után Tisza István kocsira ült s megkezdődött a bevonulás.

Az állomás előtt.

A bevonulás alkalmával a Batthyány-utcában három század huszárság volt elhelyezve, várva a parancsra. A József király herceg-utcaiban lovas-esendőrök tanyáztak.

Az állomás előtti teret óriási tömeg lepte el, amely Tiszát már megérkezése előtt zajosan megabugolta. Midőn Tisza alakja, rendőroktól és esendőroktól körülfogva feltűnt, a hatalmas tömeg egetverő abugolásba tört ki s a levegőben kövek röpködtek széllyel.

Röpködnek a kövek.

Tisza kíséretével együtt mintegy tizenkét kocsival vonult be a városba a tömeg folytonos abugolása mellett. Leghevesebb volt a tüntetés a Petőfi-kert sarkán, ahol a kocsikat kövekkel és záptojásokkal dobálták meg. A kövek többeket találtak, így Végli Gyula főkapitányt is, aki Bardócz rendőrbiztossal ment egy kétfogatu kocsiban.

Egyszerre a főkapitány szívéhez kapva lerogyott az ülésre. Egy kö találta Végli

Gyulát s jelentékeny sérülést okozott. A követ Bardócz felkapta, s odaszólt a esendőröknek, hogy dobáljanak.

Szuronyt szegezze!

Több se kellett, a esendőrök szuronyt szegezve szorították a tömeget, mire ez a Hunyadi-utca felé szaladt. Itt azonban vagy 15 esendőr állta útját az embereknek s viszszaeszközötték őket.

Kinos jelenetek következtek. Az emberek nem tudták, merre menjenek. Iszonyú kavargás keletkezett. Egyesek, akik békésen akartak bemenni a városba, itták meg a levet a rendesinálásnak, — mert a esendőrség szuronyt szegezve rohant előre. A következő pillanatban puskatussal verték oldalba, hátba az embereket. A tömeg erre megrémült, mindenki a bőrt féltve megkerülte a Hunyadi-utcat s a Deák Ferenc-utca felől igyekeztek befelé.

Ezalatt a kocsik mind bevonultak a piacra, s a tömeg akkor ért már a Bikához, amikor Tisza István és kísérete régen ott volt.

Az Arany-Bika előtt.

A Bika szálloda szintén az ostromállapot képét mutatta. A menetet kísérő esendőrség és rendőrség a szálló előtt levő teret elfoglalta. A tömeg szenvedélye azonban ismét elementáris erővel nyilatkozott meg. Lárma, zaj, fütyű és abugkiáltások hangzottak mindefelé. A rendőrség és esendőrség minduntalan közbelépett s annyira felbőszítette a tömeget, hogy az közáporral felelt. A helyzet mindinkább fenyegetőbb lett, a lovas-esendőrség lépett közbe, amely a tömeg közé vágatott s kardlappal közülök többet megsebesített.

A rendőrség brutalitásai.

A bevonulásnál a kirendelt rendőrség és a esendőrség a lehető legbrutálisabb módon viselkedett. A Budapestről ez alkalomra lehozott mintegy 24 detektív elhelyezkedett a közönség között s egy abugkiáltás elég volt ahhoz, hogy lefűleljék, megvasalják s a bűnügyi osztályra kísérik. A bemozdásnál több ilyen jelenet történt.

A Petőfi-kert előtt egy fiatal munkásnak látszó ember Tisza István kocsija mellett abugot kiáltott. A detektívek menten lefogták, mire két esendőr rögtön megvasalta az ifjút és szuronyosan bekisérték a bűnügyi osztályhoz.

A Bika előtt Humenyik Lajos tömöntségéget hurokolták be, mert beszédet akart tartani a néphez.

A népgyűlésen is számos letartóztatás történt. Ezeket a Bika egyik pincéjébe zárták, s a késő éjjeli órákban kísérték át megvasalva a bűnügyi osztály fogdáiba.

Egy polgár letartóztatása.

A töbkek között egy debreceni függetlenségi polgárt is letartóztattak, de aki hivatkozott polgár létére, s így szabadon boesátozták valami magasabb rendőrtisztviselő ismerőse közbelépésére. Az illető azért mára mégis rendőri idezvényt kapott, pedig egyéb bűne nem volt, minthogy egy éljen-t mert kiáltani akkor, amikor Tisza Justh nevét kieltette.

Ilyenek történtek a tegnapi napon.

A nagygyűlés megnyitása.

Szinültig megtelt, de persze nem szavazókkal még 3 óra előtt a Bika diszterme. Különösen sok hölgy volt jelen. — A nem munkapártiakat, főleg pedig a szociálistákat nem engedték be a terembe.

Tisza Szilágyi Imre ügyvéddel, a munkapárt helyi elnökével lépett föl a dobogóra. Komlóssy Dezső kerületi elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Berzeviczy Albert állott fel szólásra.

Berzeviczy Albert beszéde.

A Tudományos Akadémia elnöke azzal kezdte, hogy 4 évi pihenés után a kötelezőségérzet szólította őt ismét a politikai térre és pedig Tisza István mellé. Örömmel jött Debrecenbe, hogy kezét szorítson politikai elvtársaival. Szerinte a koalíció azzal is el-

ismerte a 67-es pártok politikai jogosultságát, hogy kormányába 67 es politikusokat is befogadott. A jelszavak politikájának vége, most már nem ábrándképeket kell üzni, hanem az igazságérzetet megszólaltatni, komolyan dolgozni, az alkotmányos életet helyreállítani, a király és nemzet közt bizalmat teremteni.

Tisza beszél.

Ezúán Tisza István állott fel szólásra.

Azzal kezd, hogy a koalíció illúziókon nyargalt és illúziókat hagyott maga után. A nemzeti munkapárt a nemzetet jön megmenteni s nem érdemi meg ellenfeleitől sem, hogy törekvéseinek becsületes voltát kétségbevonják. Sajnálja, hogy éppen Debrecenben kell olyan ellenféllel megküzdenie... (Harsány közbekiáltás: A néppel!) Kéri az igen tisztelt közbekiáltó polgártársát, aki a népnek nem szerény és nem igénytelen fia, — hogy várakozzék bizonyos ideig véleménye nyilvánításával. (A közbekiáltót eközben ki-vezetik.)

A Justh-pártról.

Sajnálja Tisza, hogy Debrecenben éppen azon ellenzéki árnyalattal kell megküzdenie, mely ellenfeleinek hazafiságában is kételkedik. A Justh-párt azért független párt, mert minden közjogi törekvéstől függetlenné tette magát. A külön bank nem a függetlenség kérdése. Az országnak törvényes joga elkülöníteni vámját s bankját. (Közbekiáltások: Miért nem gyakorolták jogukat a 67-esek?) A munkapárt ellene van a külön banknak, mert ez emeli a kamatlábat, szegényebbé teszi az országot s távolabb viszi a függetlenségtől. Justhékól őket a politikai kérdések egész láncolata választja el.

A választói jog.

Ilyen kérdés mindjárt a választói jogé, melyre nézve még a kormány kebelében is ellentétek vannak. Justhék kivételével ám minden párt egyetért abban, hogy a választói jogi reformnak a magyar intelligencia védelmét kell céloznia. (Közbekiáltások: Olvassa el a magyar értelmiség mai nyílt levelét!) Nem jó ebbe a kérdésbe belevonni a király nevét, olyformán, mintha ő az általános választójogot kívánna. A király hozzájárult a pluralitáshoz, „tehát“ ő is védeni akarja a magyar nemzeti szempontot.

A nemzetiségi kérdés.

Justhék bécsi szövetségesei: magyarfaló radikálisok, hazai szövetségesei pedig: a leggyanusabb nemzetiségi agitátorok. Justh erkölcstelen szövetségre akar lépni a magyar nemzet esküdt ellenségeivel. (Zajos közbekiáltások: Nem igaz! Hogy mer ilyet mondani?)

A parlamenti becsület.

Athidalhatatlan ellentét van közte és Justh között a parlamenti becsület kérdésében is. A parlament az alkotmány palládiuma, s százszorta becsesebb nekünk, mint bármely más népek. (Mért szavaztatott akkor zsekendővel?) Justhék munkaképtelenné tették a parlamentet (zajos ellentmondások), s felelősek a március 21-iki botrányért is, mert az gyáva merénylet volt egy védtelen ember ellen. Szerinte az egész Justh-párt leplezni igyekezett a merényletet, s bár nyíltan helytelenítette azt, titokban szolidáris a merénylőkkel. (Harsány közbekiáltások: — Ne gyanusítson!) Megszomorítja őt, hogy Debrecenben oly széles talaja van a Justh-pártnak. (— Persze, hogy megszomorítja! Fog még jobban is szomorkodni!)

Csókolódzás Apponyival.

Apponyi tisztelt ellenfél és becsületes ember. Jászberényi nyílt levele komoly politikai mű. Nehány megjegyzést mégis kell tennie az ő igen tisztelt barátja mégis állításaira. Nem áll, mintha a koalíció állította volna helyre az állam hitelét; azt kell inkább mondania, hogy ő és kormány 1904-ben úgy összegyűjtötte a pénzügyi feleslegeket, hogy azok a koalíció rabló garázdalkodását is elbirták. De hova lettek e feleslegek?

Wekerle zseniális pénzügyi férfiú, de adóreformja minden, csak nem adóreform. A koalíció sok új és jó dolgot csinált, de ami

jó benne, az nem új, ami új nem jó. A vámszövetség és vámszerződés közt nincs fogalmi különbség. A magyar vámtarifával sem ért el egyebet a koalíció, mint hogy egy újabb törvényt hozott, mely nem hajtható végre. Lyukas üveggyöngyöket kaptunk Ausztriától a koalíció munkájával.

Nemzetiségek, osztrákok.

Nem fogadható el Apponyi védekezése a nemzetiségi kérdésben sem.

A szabadelvűpárt volt oly rokonszenves a nemzetiségi-agitátorok előtt, mint a koalíció, mely elvadtotta magától még a józan nemzetiségeket is. Ok azt akarják, hogy a nemzetiségek igaz testvéri érületben forrjanak össze a magyarsággal.

Nem igaz Apponyinak azon állítása, hogy épen a koalíció hazafiassága növelte meg az osztrák ellenakciót. Míg a 67-esek voltak kormányon, sohasem mert hatalmaskodni Ausztria, mert ők minden merényletet megtoroltak. (Élénk ellentmondások.)

Az aktuális politika.

A mohácsi vésztől 1867-ig veres fonálként húzódik végig történelmünkön az az átok, hogy a magyarnak mindig meg kellett egyeznie egy oly dinasztával, mely nem akart bennünket megérteni. A hatvanhetedik kiégés az igaz magyar emberek becsületos munkája volt. Nem szerződött a két állam, hanem kiegyezett a nemzet a királlyal, egy törvényben, mely lehet eltérő az analog osztrák törvénytől, de nem baj, mert reánk csak az kötelező, ami a két törvényben egyezik. A királynak is megmondta, hogy nekünk az osztrák törvényhez semmi közünk. Míg 6 kormányon volt, az osztrák öszbirodalmi eszmének föld alá kellett bujnia; hogy most ez eszme újra éledőben van, annak a nemzet az oka, mely letért a hatvanhetes kiegyezés útjáról. Veszély előtt állunk: vissza kell térnünk Deákhoz s vissza kell állítanunk a megdönthetetlen szövetséget nemzet és király közt. (Közbeiktatások: ismert frázis!) A koalíció követeléseit beleírják a hatvanhetes keretbe; negyvennyolcas politikáról beszélni: történelmi reminiscencia gyakorlati tartalom nélkül.

A katonai kérdések.

A kilences bizottság programja elég volt. Ok igyekeztek e megoldás elől az akadályokat elhárítani, de a Justh-párt magartatása miatt nem sikerült ez. A magyar századok szolgálati nyelve nem viszi előbbre a nemzet javát. A hadseregnek teljes szívbéli egységgel kell összeállnia a nemzettel. Legyenek magyar tisztjeink, érzésben, nyelvben. Elég, ha a társadalmi érintkezés nyelve magyar. Nem kell mesterséges félreértéseket teremtteni a hadsereg kérdésében király és nemzet között. Nekünk érdekünk, hogy a hadsereg erős legyen, mert a hadsereg nemcsak a királyé, hanem a nemzeté is, és a nagyhatalmi kiképzés nélkül Magyarország elpusztul. Küldjük fiainkat a hadseregbe, hogy mi lehessünk a nagyhatalmi állás támaszai. Ez a munkapárt katonai programja.

Befejezés.

Tisza így fejezte be beszédét: Küzdjünk minden idegszálunkat megfeszítve, hogy előbbre vigyük a nemzetet. Ez az az ideál, a munka ideálja, ami az én szemem előtt lebeg. Ezt nem cserélem fel senki másnak ideáljával. Ha sikerül felhívnom a nemzetet e munka folytatására, nem élttem hiába, mert egy porszemlet én is vittem a magyar nemzeti nagyság kiépítéséhez.

Ezután Komlóssy elnök az ülést beárta. Üdvözlő táviratot küldtek Khuennak és Lángnak.

A népgyűlés után.

Ezalatt a népgyűlésre be nem bocsátott nép óriási tömegbe verődött az utcán. 74 gyalogos, számos lovasrendőr, 45 gyalogos és 30 lovasrendőr őrizte Tiszát. A rendőrök és csendőrök a népet folytonosan nyugtalanították s többször igénybe véve a kardlapot, visszaszorították. A főtéren az esti és az éjjeli órákban is folyton lovasrendőrök őrkáltak.

Ezen ostromállapot fölött a város közönsége fel volt háborodva.

A függetlenségi párt tagjait Tisza rendőri és csendőri fedezet mellett szereplése érzelmeiben még jobban megerősítette, a munkapárt híveit pedig Tisza kudarcra erősen lehangozta.

Késő este oszlott csak szét a tömeg, amikor megeredt az eső s a keletkezett hatalmas zápor elmosta a népet, melyre a szuronyok és kardlapok nem voltak képesek.

Bankett.

Este a Royalban 150 terítékű lakoma volt, melynek során Szávay Gyula, Freund Jenő dr, Jászi Viktor, Hegedüs Kálmán, Berzeviczy Albert, Mártonfy Márton és mások szóaltak fel. Tisza is beszélt és azt a vágyát fejezte ki, vajha Debrecen még teljesebb mértékben kulturális központtá válnék. De persze az egyetemről, melyet tavaly ősszel az egyházkerületi közgyűlésen oly lelkesen pártfogolt, ezuttal bőlesen hallgatott.

Tisza s kísérői az esti személyvonattal utaztak el Debrecenből.

MŰVÉSZET.

Hangverseny. A vasárnap esti zenedeli növendékhangversenyen szép fejlődési perspektívát mutatott néhány igazán musikalis tehetség. A Neubauer Emma énekszáma értékes ígéret. Meglepő szépen formálja, alakítja kellemes, tiszta hanganyagát; s érzéssel színezett énekszáma megérdemelt tapsokat aratott. Mandel Mariska igen gyakorlott tehetségre valló zongorajátéka és Szücs Kálmán széles dinamikájú interpretációja egy-egy igen sikerült száma volt a műsorban. Kányássy Ilona, Bleier Sári, Harstein Klári, Tegdes Margit, Szabó Ella zongoraszámai és Pattermann Ida gordonkajátéka, valamennyi sok tapsot kapott. A műsor melodramája (br. Eötvös-Staab László) is értékes szám volt; Vass Jolán ügyes szavalata, s Brück Emil színes, meleg tónusu kiváló zenei intelligenciáját bizonyító kísérlete tette valóban értékessé.

Jótekonycélú hangverseny. A debreceni Zenede és a Debreceni Zenekedvelők Köre folyó 1910. évi április hó 15-én, pénteken, este 8 órakor az „Arany Bika”-szálló dísztermében az ököritői csapás által sújtottak javára hangversenyt rendez. Műsor: 1. Haydn J. IV. Symphonia. D dur. Adagio-Presto. Andante. Menuetto. Finale. Előadja: a debreceni zenekedvelők körének zenekara. 2. Rubinstein A. Melodie. Noeek A. A la guitare. Popper D. Mazurka. C dur. Gordonkán előadja: Hajdu István ur, zongorán kísérő: dr. Ujfalussy Géza ur. 3. Finn dalok. Kalevala. Finn zene. Ott van a kedvesem. Oh én anyám. Szollal a kincsem. Finn nemzeti dal. Előadja: a debreceni zenekedvelők körének vegyeskara. 4. Weber C. M. A büvös vadász dalmű utolsó felvonásának zárójelenete. Előadja: a debreceni zenekedvelők körének vegyes önk- és zenekara. 5. Popper D. Orosz ábránd. Gordonkán előadja: Hajdu István ur, zongorán kísérő: dr. Ujfalussy Géza ur. 6. Auber D. A portici néma dalmű nyitánya. Előadja: a zenekar. A zenekari számokat Schiller János karmester ur, az énekszámokat pedig Husz Lajos karnagy ur vezényli.

Justh János Vámospércsen.

— április 11.

A hajduszoboszlói választókerület közönségei közt legtöbb szavazattal bíró Vámospércsnek valóságos ünnepe volt a vasárnapi, mert szeretett képviselőjét ünnepelhette, — Justh Jánosnak pedig diadalnapja, mivel az összes választók az ő zászlója alá tömörülve, bizonyoságot tettek a hozzávaló törhetlen ragaszkodásukról.

Délelőtt 10 óra után indult meg a gyönyörű menet a piactérről, hogy Justh Jánost a vonatnál fogadja. A Polgári kör tagjai Biró János igazgató-tanító vezetése alatt csatlakoztak a függetlenségi kör tagjaival, kiket elnöke, Konez Lajos gondnok vezetett. 300

választópolgár követte az 50 tagból álló lovasbandériumot, 80 fehér ruhás nemzetiszín szalagos leányt, ezeket szekereken asszonyok s gyermekek kísérték.

Tizenegy óra előtt érkezett az állomásra Justh János kíséretével, hol Csuth János üdvözölte. Nagy Karolin tanítónő szép csokrot nyújtott át neki, melyet Justh János melegen köszönt meg a várakozáson felüli fényes fogadtatással együtt a választópolgárságnak.

Zene kísérete mellett hazafias dalokat énekelve vonult be a menet a piactérre. Itt tartották meg a népgyűlést, mivel a kijelölt helyen a község háza udvarán nem fértek el.

Csuth József pártelnök lelkes üdvözlő szavai után dr. Justh János tartotta meg általános figyelem között beszámoló és programbeszédét, melyet gyakorta szakított meg a választók tetszésnyilvánítása és zajos éljenzése.

Nagyhatású beszédében kijelentette, hogy a függetlenségi és 48-as párt régi programjához teljes meggyőződésből ragaszkodik. Követeli a nemzet gazdasági függetlenségét, mert anélkül sem a mezőgazdaság, sem az ipar és kereskedelem az osztrák kizsákmányolás miatt fel nem lendülhet. Ragaszkodik az önálló bank 1911. évi, az önálló vámterület 1917. évi felállításához. Ha kivittük gazdasági függetlenségünket, nem kell félni a kivándorlástól. Majd rátér arra, hogy Kossuth Ferenc a zászlót hatalmi szempontból elejtette a kezéből, a közkatonáknak kellett azt felemelni a porból, s most ellenünk van.

A függetlenségi párt megtörése a jelszó most, hogy semmi akadálya ne legyen a nemzet letörésének. Egyetértésre, kitartásra buzdítja a választókat, s köszöni azt a hűség és jóindulatú bizalmat, mellyel esekély személye iránt viseltettek.

Hosszas zajos helyeslés követte a Justh János szavait, kinek egyhangulag bizalmat szavaztak és óriási lelkesedéssel újból jelték.

Berke József volt főbíró megkérdezte, hogy mi igaz van a községi erdősítés ügyében hirbe hozott pletykákból. Justh János nyiltan megcáfolta ezeket a híreszteléseket, miket a Budapestben volt küldöttségi tagok egyhangulag igazoltak.

Ezután Justh János látogatásokat tett. Egy óra után megjelent a 48-as párt által rendezett 340 terítékes társasében, hol kizárólag szavazók, s a vendég szoboszlói és és újvárosi küldöttségek vettek részt. Itt még jobban meggyőződhetett arról, hogy az összes választók az ő zászlója alá tömörültek.

A párt a következő táviratot küldte Justh Gyulának:

Justh Gyula pártelnök Budapest. Vámospércs régi hajdu város polgársága Justh János mai megjelenése alkalmával lelkesedéssel üdvözlö Elnök urat és biztosítja, hogy a nemzet szabadságához és függetlenégéhez tántoríthatatlanul ragaszkodik és a kibontott zászlót didalra juttatja. Csuth József pártelnök, Hunyadi Lajos társelnök, Nagy Lajos, jegyző.

Majd az egész polgárság kikísérte az állomáshoz Justh Jánost, ahol ismét köszönetet mondott az egész polgárságnak a megnyilatkozott bizalomért, s megköszönte a pártvezetőségnek, hogy azt oly szépen juttatta kifejezésre.

KÖZOKTATÁS.

Érdekes reform a középiskolákban. Emberemlékezet óta az a rend az iskolákban, hogy a diákokat egy-egy óráig tanítják naponként egy-egy tantárgyra. Most a vallás- és közoktatásügyi miniszter érdekes újítást léptet életbe kísérletképp a középiskolákban. Elrendelte, hogy azokból a tantárgyakból, melyeknél a kísérleti bemutatások és magyarázatok hosszabb időt vesznek igénybe, az egy óras tanítási idő helyett másfélórás előadásokat tartsanak. Ez az újítás részben indokolt, de részben eszélszerűtlennek látszik. A tanuló figyelme ugyanis kimerül egy óra alatt s a hosszabb ideig tartó magyarázatnak aligha lesz meg a várt

eredménye, mert a legjobb előadó-tanár sem képes lekötni hallgatói figyelmét másfél óráig. Gondoljunk csak a legélvezetesebb nyilvános előadásokra. Egy órán túl tartó előadásról megszökik a közönség, — hát még a diák!...

A Reggeli Ujság sorsa.

A társadalom védekezése.

— április 11.

A körülmények és véletlenek szeszélyes találkozásának lehet mondani, hogy amikor Debrecen város társadalmi súlyos megbotránkozással s elítéléssel boykottot indít egy helyi lap ellen, mely botrányos módon támad meg tisztességes, előkelő embereket, s amikor erről, a társadalom ítélete mellé állva, a helyi sajtó is egyértelműleg tudomást vesz és elítélő véleményt mond, ugyanakkor a legelőkelőbb fővárosi napilapok egyike, a „Pesti Napló“ hosszú közleményt közöl le egy analog kaposvári esetről és ugyanazt teszi, amit a debreceni lapok: a társadalom mellé áll, amelynek minden ujság egy-egy naponként megjelenő egyéneseítője, s nem tartja kollégájának és vele egy családba tartozónak az ujságírói tisztesség ellen vétő lapot.

A fővárosi lapok, különféle módon megírva, lesújtó ítélettel foglalkoznak a debreceni sajtóbotránnyal s közléseik révén országos hírhedségre vergődik a Debreceni Reggeli Ujság kinos ügye.

A vidék — a hírlapi közleményekből értesülve, — szintén önként és felháborodva csatlakozik a debreceni társadalmi mozgalomhoz. Különösen a kamarai kerületből érkezett a tegnapi nap folyamán sok üdvözlő a két inzultált közéleti férfihoz.

A nyiregyházi építőiparosok szövetsége, a mármaroszigeti kereskedelmi és ipari körök, kamarai tagok, a nyiregyházi ipartestület, a kaposvári ujságírók (ahol a másik hasonló eset most a nap tárgya) táviratilag küldték üdvözlőiket.

A debreceni Jogász- és tisztviselő kör választmánya tegnap este Szilágyi Imre elnöke alatt ülést tartott, melyen Szoboszlay Sándor indítványára elhatározták, hogy helyiségükben a debreceni Reggeli Ujságot bojkottálni fogják.

Most már nemcsak az egyletek, körök és intézmények, hanem a magánélet is átvette a megbotránkozás munkáját. Kávéházak és vendéglősök, borbélyok és egyéb nyilvános üzletek követni kezdték a Casino példáját, a lapot helyiségükből eltávolítják, előfizetőik visszaküldik, kereskedők hirdetéseiket megszüntetik benne, a szokásos árusítók, tőzsdék megtagadják az árusítást, sőt az utcai árusítók is bojkottálják.

SZÍNHÁZ.

* **Édes teher.** Heltai Jenő finom humoru, kedves bohózatát adták vasárnap este Somló Emma, a kolozsvári Hahnel Aranka vendégfellépéssel. A kedves megjelenésű művész finoman kidolgozott előadásával teljesen megnyerte a közönség tetszését. Jók voltak kivül Szilassy Etel, Kardos, Ligeti, Nádor és Mártonfi is. A nem épeu nagyszámú közönség lelkesen tapsolta a szereplőket.

* **Heti műsor.** Kedden: I. Szabad előadás a Chanteclères klasszikusokról. II. Édes grisettek (operett). Szerdán: Kaméliás hölgy (Színmű). Csütörtökön: Pillangó kisasszony (opera). Pénteken: Táncos huszárok (operett). Szombaton: Édes teher (énekes vígjáték). Vasárnap délután: Tanítónő (színmű), este: Luxemburg grófja (operett).

Eröss Lajos Nagyváradon.

— április 11.

A nagyvárad reformátusoknak nagy ünnepük volt vasárnap, abból az alkalomból, hogy Eröss Lajos dr püspök és Degenfeld József gróf főgondnok szombaton este odaérkeztek, s a vasárnapot a testvér-városban töltötték. Az illusztris vendégeket ünnepiesen fogadták. A bihari egyházmegye küldöttségileg képviseltette magát, a nagyvárad ref. egyház presbiteriuma pedig testületileg jelent meg a pályaudvaron, melyet nagy közönség lepelt el, a polgármesterrel, s a város előkelőségeivel az ólón.

A vendégeket, akik viharos éljenzés közben léptek a peronra, Sulyok István esperes költői szép szavakban üdvözölte.

Eröss Lajos püspök meghatva fogadta az ovációt.

— A szívből jövő Isten hozottat — ugymond — szívből jövő fogadj Istennel viszonzom. Amikor a törvényben előírt kötelességemhez hiven vizsgálom egyházamat, utamban másodszer Nagyváradra jöttem. Jelét akartam ezzel adni rokonszenvemnek s annak a nagy szeretetnek, mellyel Nagyvárad városa iránt viseltetem. Lelkem sugallatát követve jöttem ide, bizva abban, hogy a város falai között szívesen látnak.

Lelkes éljenzés zúgott föl a püspök szavai után, majd Rimler Károly polgármester üdvözölte a város vendégeit.

— Meleg szeretettel üdvözlöm méltóságokat — ugymond — városom közönsége nevében ezen a szép napon. Érezzék méltóságok e vendégszerető város meleg szeretetét.

Eröss Lajos az üdvözlő szavakra válaszolva köszönetet mondott a vendégszeretet meleg megnyilvánulásáért. Itt született, s avval a meleg szeretettel áll a város küszöbén, mint amilyen szeretettel lépi át az édesapai ház küszöbét. Isten áldását kéri az egész városra.

Ezután kocsiba ültek az előkelő vendégek s a Fekete Sas szállóba hajattak.

Vasárnap az Újváros-részi templomban istentisztelet volt, melyet a püspök tartott délelőtt 9 órakor. A templomot fél kilenc órakor nyitották meg. Jegyek a templomba lépésre nem adtak ki, hanem a meghívott vendégek és a presbiterium tagjai részére padok voltak fentartva. A templom keleti karzatán a tanítónőképző intézet növendékei nyertek elhelyezést, a presbiterium tagjai, a nőegyletek küldöttsége, a meghívott vendégek pedig az első padsorokban.

Eröss püspök gyönyörű, hatalmas egyházi szónoklatot tartott a roskadásig megtelt templomban.

Délelőtt 11 órakor közel ötven küldöttség tisztelt meg a püspököt a Fekete Sasban. Délben 300 terítékű diszebed volt, melyen a püspököt ünnepelték.

Az egyháznagyok hétfőn reggel a lessi egyházat látogatták meg, hova Nagy Márton főszolgabíró küldöttséggel vezette őket. Ugyancsak hétfőn délután a körösvölgyi egyházak látogatása céljából Révre utaztak.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

SCHULTES ÁGOST Szilágyi-Lipóczy Salvator-forrásvállalat, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

UJDONSÁGOK.

A hős.

A nagy ur apostolkodik,
Hirdetve a rabszolgaság ígét.
Az országot mint *fergeteg*,
Elkeseredve száguldozza végig.

Mind, aki embert és jogot
Szeret rajongó, izzó szerelemmel;
Fogadja ökolbe szorult
Kézze, haragos, villámszóró szemmel.

De kardok, szuronyok veszik
Körül érefallal a kevély apostolt
És így a legméltóbb harag
Nem zugathat keskeny hátára ostort.

S bár az a hős, ki nem remeg,
Ha szívének szegződik a fegyver;
Fajankók, csak sivitsatok:
Óh, mely isteni, csodabátor ember!
Sebestyén Diák.

— Nyílt levél Tisza Istvánhoz. Közel ezer aláírással nyílt levél jelent meg vasárnap a fővárosban. A proklamáció, melyet jórészt szabadkőművesek intéznek Tiszához, az agrár-feudalizmus elsöprését s a dolgozó Magyarországnak, a magyar polgár-államnak, a magyar jogállamnak felépítését követeli. Az idevezető utat pedig az általános, egyenlő, titkos és közvetlen választójogban látja, s tiltakozik az ellen, hogy Tisza az ő választójog-ellenes akciójában minduntalan a magyar értelmiségre hivatkozzék. A nyílt levelet Debrecenből Aczél Géza városi főmérnök, Berzöffy Vince takarékpénztári titkár, Brunner Lajos dr orvos, Csúrka István tanító, Dresdner Ármán irodafőnök, Frigyesi Jenő bankigazgató, Gaszner Géza takarékpénztári cégvezető, Györffy Aladár vaskereskedő, Hajnal Arthur kereskedő, Hajnal Dezső dr orvos, Horvát Sándor dr ügyvéd, Legányi Gyula dr orvos, Radó Sándor bankhivatalnok, Szöllős Dezső dr ügyvéd, Vajda József dr. ügyvéd irták alá.

— Április 11. Mennyire nem ünnep ez az április 11! Mennyire nyilvánvalóbb lesz évről-évre, hogy ezt e napot csak egy tulolajis kormány pártfogása ünnepként törvénybe, de a nemzet lelkéből egy gondolat, egy érzés sem támogatja! A hivatalos Debrecen tegnap is megülte e napot, fél — vagy egész munkaszünettel — ennyi volt az ünnepnap.

— Kossuth-szobor Nyiregyháza. Nyiregyháza város képviselő-

BISOThKA ISTVÁN

építész, építőmester.

Elvállalja:
mindenrendű épületek tervezését, építését
atalakítását.
Építési irodája: Péterfia-utca 71.

testülete a napokban ma közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a városháza előtti parkban felállítják Kossuth Lajos szobrát. Ez ügyben 30 tagú előkészítő bizottságot küldtek ki.

— **Az orvos-gyógyszerészegylet** orvosi szakosztálya szombaton este a bábaképezde tantermében látogatott felolvasó ülést tartott dr. Kenézy Gyula igazgató főülést tartott dr. Wein Zoltán buorvos elnöke alatt. Dr. Wein Zoltán budapesti egyetemi tanár tartott nagyhatású előadást a szérumterápiáról. Percenkig tartó lelkes taps honorálta a nagykézsűtségre való felolvasást, mely után dr. Gáspár Géza, a munkásbetegség-élesztő főorvosa adta elő a különböző szérumokkal való kísérletezéseit, különösen pedig a Marmorek-féle szérum használatának eredményeiről.

— **A király elismerése.** A király megparancsolta, hogy adják tudtul legfelsőbb meglegedését a debreceni 7-ik huszárezred két kiváló tisztjének: *Toepke Erich* kapitánynak és *Kunze Gusztáv* főhadnagynak.

— **Vigost a Bikában.** Fényesen sikerült vigestét rendezett az alakulóban levő „Ifjúsági Jótékony-egylet” vasárnap este a Bika-szálloda dísztermében. A szép számú közönség lelkesen tapsolt az ügyesen összeállított program minden száma után. Sajnos, *Unger Annuska* fellépte, a bájos kis primadonna betegsége miatt elmaradt. Kárpótolta azonban a közönséget *Weisz Iluska* urleány zongorajátéka, mely bravuros virtuozitásával viharos tapsokra ragadta a hallgatóságot. *Burger Erzsike* urleány bűbájosan énekelt. *Nádor Zsiga* ur kabaré-dalokat adott elő nagy hatással. *Szántó József* ur elmés szabadelőadást tartott. *Csanádi Miklós* ur hatásos melodramát adott elő. *Losonczy Arthur* és *Mészáros Armin* urak pompás névgyűjtést lejtettek el. *Békési Dezső* ur fenomenális hangjával műdalokat énekelt s végül ifj. *Magyari Imre* játszott operarészleteket csodás művészetével. Az előadás után éjfélig tartó tánc következett.

— **Dr. Tüdös János ünnepelése.** Dr. Tüdös János volt országgyűlési képviselőt azon alkalomból, hogy a Kossuth-dalkör díszelnöke lett, a dalkör tagjai vasárnap este lakoma keretében ünnepelték. A bankett, melyen igen sokan vettek részt, az Angol Királynő fehértermében folyt le, lelkes hangulatban s a népszerű képviselőjelölt szüntelen éltetése mellett a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Elhunyt urinó.** Debrecen volt polgármesterének, *Kovács Lajosnak* özvegye, a régi magyar nagyasszonyok egyik tipikus alakja hunyt el vasárnap Debrecenben. Az előkelő matróna haláláról fájdalomtól sujtott rokonai a következő gyászjelentést adták ki: Csöglei Tóth Iona férjével, csikszentimrei és esatöszegi Györfy Aladárval, csöglei Tóth Irén férjével ippí és érkeserűi dr. Fráter Imrével, mint unokák, özv. Kovács B. Gyuláné, mint menyee, Györfy Iluska vőlegényével veeseházi Leitner Gyulával, Aladár, Gyuliska, Fráter Iván, Bandi, Jenőke mint szép-unokák fájdalomtól eltelt szívvel jelentik for-

rón szeretett, áldott jó nagyanyjok, illetve napa, szépanyjok, özv. Kovács Lajosné szül. Kis-Orbán Eszter, Debrecen szab. kir. város volt polgármestere özvegyének folyó év április hó 10-én, este fél tíz órakor, életének 81-ik, özvegyiségének 29-ik évében történt esendes elhunytát. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 12-én, délután 3 órakor a ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utca 20. számú gyászházánál tartandó rövid ima után a Kossuth-u. családi sírboltba fognak örök nyugalomra tételni Debrecen, 1910. évi április hó 11-én. Bőke hamvaira. — A temetést Gábauer Károly temetkezési intézete rendezi.

— **A debreceni püspök Aradon.** Erőss Lajos dr. a tiszántúli reform. egyházkerület püspöke, gróf *Degenfeld József* főgondnok társaságában, az aradi ref. egyházat április 17-én látogatja meg. A püspök kíséretében lesznek: *Balogh Ambrus* egyházmegyei esperes, *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár, *Futó Zoltán* kerületi és *Fogarásy Bálint* egyházmegyei jegyzők. Az ünnepélyes fogadás április 16-án este 9 órakor lesz az állomásnál. 17-én d. e. 10 órakor a püspök tartja az istentiszteletet, mely után a küldöttségek fogadása következik. Nehány látogatás végzése után a püspök részt vesz a főgondnokkal együtt a tiszteletükre a Fehér Keresztben tartandó körében. Hétfőn 18-án Gyórok és Lippa meglátogatása következik. Az egyházi rendező bizottság a szükséges intézkedéseket már megtette.

— **Öngyilkosság az utcán.** Vasárnap este karbolsavat ivott az utcán *Kodicska Johanna* bécsi masamódleány, kit egy debreceni divatárúsnő szerződöttetett. A leány nem szeretett Debrecenben lakni, de többszöri felmondását nem fogadták el. Tegnep este azután elkeseredésében véget akart vetni életének. Az erős mérge száját és torkát borzalmasan összegegette. Egy rendőr a bűnügyi osztályra vitte be, ahonnan a mentők a közkórházba szállították. Allapota igen súlyos. Hozzá tartozóit értesítették az öngyilkosságról.

— **A vasutasszövetség új elnöke.** A vasutas-szövetség országos nagygyűlésen *Batthyány Tivadar* gróf lemondott elnök utódjául tegnap *Tolnay Lajos* miniszteri tanácsost, az államvasutak nyugalmazott elnök-igazgatóját választotta meg. A volt elnöknek elévülhetetlen érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Szenvedélyes vitát keltett a zárszámadások tárgyalása közben dr. *Dzurilla* debreceni megbizottnak, a helyi fiók elnökének azon indítványa, hogy a nagygyűlés ne adja meg a főszámvevőnek a felmentést. — Az indítványt, melynek éle *Batthyány Tivadar* ellen irányult, óriási többséggel elvetették. Ügyvezető alelnök *Seide Artur*, főszámvevő *Szatmáry Lajos* lett.

— **Hadnagy és cselédleány.** Folyó április 9-iki számunkban a fenti cím alatt

hosszabb közlemény jelent meg. Adatainkat magánkézből vettük, s mint most értesülünk, legnagyobb részben a valóságnak nem felelnek meg. Így a bűnper vádlottja nem cselédleány, hanem a polgári osztályhoz tartozó volt. Azután pedig valótlanság az, mintha a sértett egyáltalán megtagadta volna a vádlottól a segélyt, sőt épen a vádlott részéről egyre tulzottabb mértékben követelt támogatás miatt, kényszerhelyzetben fordult a bírósághoz. Végre meggyőződünk arról, hogy a sértett a legutóbbi időkig kifizette a vádlottnak a megítélt tartozási összeget.

— **Angol misszionáriusnő Debrecenben.** Miss Ruth Raue angol misszionáriusnő, Szilassy Aladár közigazgatási bíró leányának kíséretében tegnap délben a gyorsvonattal városunkba érkezett. Az állomáson *Csiky Lajos* theol. akad. dékán fogadta nagyszámú érleklődő élén. Miss Raue tegnap d. u. 4—6 óráig a ref. felsőbb leányiskola növendékeinek tartott előadást. Ma reggel háromnegyed 8 órától egy negyed 9-ig fog ugyanott előadást tartani. — Az érdekes vedég a déli vonattal Kolozsvárra utazik.

— **Záptojások alkonya.** Elmés módon járt el a záptojásosni akarókkal szemben a Tiszával érkezett mintegy 40 fővárosi detektív. Ismeretlenek lévén könnyen elrejtőzhettek tömeg között. Kiszemelték azokat, kiknek zsebe gyanúsán duzzadt. Közéjükbe férköztek s mintegy véletlenségből összetörték a kellemetlen illatu lövegeket. Magukat a tulajdonosokat pedig karonfogva szépen kivezették a tömegből. Különböző záptojásnak szerepe volt a vasárnap délutáni nagygyűlésen is. Egy páholyban ülő ur zsebében ugyanis két záptojás összetört. A kellemetlenkedő bácsit, ki nem épen illatos módon adott kifejezést nem tetszésének, kivezették a teremből.

— **Tűz a Kigyó-utcán.** Vasárnap este 8 órakor tűz ütött ki Kigyó-utca 32. szám alatt. Leégett a *Fehér és Horváth* cég istállójának teteje. A tűz úgy keletkezett, hogy a lovakkal foglalatostóló kocsis véletlenségből leütötte az égő lámpást s a szétfolyó petroleumtól lángot fogott az istállóban főlhalmozott széna. A gyorsan kivonult tűzoltóság derekas munka után lokalizálta a tüzet.

— **Gyarmathy Zsigáné meghalt.** Széles rétegekben fog mély részvétet kelteni az a hír, hogy özv. *Gyarmathy Zsigáné*, a jeles íróő Kolozsvárott, a Vörös kereszt-egylet kórházában vasárnap meghalt. — Temetése kedden vagy szerdán lesz Bánffyhunyon, ahová már el is szállították holttestét.

— **Megégett a kazalban.** Gyöngyösi Lajos alföldi lakos szombaton este ittas állapotban érkezett haza. Ott hol égő pipával szájában lefeküdt egy szénakazalra, s csakhamar elnyomta a buzdóság. Az égő pipától azonban meggyuladt a kazal s a szerencsétlen ember porrá égett.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be:

A Központi Cipő- és Kalap-áruházban

DEBRECZEN, Dréher mellett

költözködés miatt

a raktáron levő összes

cipők, kalapok és fehérneműek

gyári árban adatnak el.

Telefon 435. sz.

Baranyi Imre ref. 25 éves, Szücs Róza ref. 18 éves, Kovács Sára ref. 78 éves, Liebes Géza r. kath. 5 hónapos, Fakota József gör. kath. 4 hónapos, Gyöngyösi Imre ref. 65 éves, özv. Kovács Lajosné ref. 81 éves, Barta József ref. 13 hónapos, Szabó Gábor ref. 3 hónapos, Nagy István r. kath. 83 éves, Kis Mária 4 éves.

Házilag készült

szines zephyr és batizt

férfi-ingek

3 koronától 7 koronáig

Lengyel Samu-nál

Piac-utca 43. szám.

TÁVIRATOK

Két új miniszter.

Budapest, április 11. A hivatalos lap legközelebbi száma két új miniszter kinevezését fogja hozni. — A király személyekörűli miniszter minden valószínűség szerint báró Jósika Samu, a horvát miniszter pedig Rakodeczay volt horvát ban lesz.

Héderváry beteg.

Budapest, április 11. A miniszterelnök pár nap óta gyengélkedik. Többször heves láz fogja el, amely képtelenné teszi a munkára. Héderváry Károly legközelebb hosszabb időre elutazik egészségének helyreállítása végett.

A svéd király Bécsben.

Montekarló, április 11. Gusztáv svéd király ma utnak indult, hogy Velencén keresztül Bécsbe utazzon Ferenc József király látogatására.

A közös miniszterek Budapesten.

Bécs, április 11. Az egyik bécsi lap közlése szerint április 20-án a közös miniszterek Budapestre utaznak. Ugyanakkor Budapesten közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen a közös költségvetést fogják megállapítani.

Nagy postarablás.

Tiflisz, április 11. Egy közeli községben nagy postarablás történt. Katonaszágot küldtek ki a rablók ellen. Nagy harc keletkezett. — A csataterén 17 ember marad.

Mihalovics Ödön balesete.

Budapest, április 11. Mihalovics Ödönt, a Zeneakadémia igazgatóját ma délután súlyos baleset érte. Az Egyetem-utcaán haladt, amikor véletlenül egy teherkocsi s egy automobil-postakocsi közé került. Amint a veszedelmet ki akarta kerülni, oly szerencsétlenül ugrott földre, hogy eszméletét veszítve ott maradt a kövezeten. Valószínű, hogy az igazgató lábát törte. Szerencsétlensége iránt a fővárosban óriási a részvét.

Főispáni beiktató.

Versez, április 11. Ma iktatták be báró Dániel Ernő főispánt. A beiktatáson a függetlenségi polgárok nem vettek részt.

Nem szüntették meg a hazaárulási pört.

Zágráb, április 11. Hivatalos értesítés szerint a zágrábi hazaárulási pört nem szüntették meg — mint azt némely helyi lap írta. A két Porijecsevics testvért ugyan szabadon bocsátották nagy kaució mellett, de a vizsgálat folyik ellenük.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Cseresznyés Zoltán máramaroszigeti törvényszéki joggyakornokot a debreceni törvényszékhez helyezte át.

Szives = kérelem

Hazafias tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, akik még erre az évnegyedre nem fizettek elő —

sziveskedjenek az előfizetési díjat

mihamarább a kiadóhivatalba juttatni, hogy az a lapot fennakadás nélkül tovább is küldhesse.

Cim: **DEBRECZEN**
kiadóhivatalának
Debrecen

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Homokkört. Üdvözlését köszönjük. Szívesen látjuk,

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat óagnél. Spórolás javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

„JUSTICIA“

értesítő és okmányszerző iroda.

Kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi dolgokban eljár és utasításokat ad. Holyben ugy mint vidéken; összeköttetései által, ügyfeleinek bármiféle ügyet elintéz. Tudakozódásokat és megbízásokat a lehető gyorsan, felelősség mellett,

vidéki ügyvédeknek is titoktartással elvégez

levélben vagy táviratban az ügy sürgőségéhez képest. Ellenőriz, nyilvántart, megfigyel, halasztásokat eszközöl. — Jelzálogi és mindenemű pénzügyi tevékenet közvetít. Egyes esetekre és állandó képviselőre alkalmas szakembereket ajánl. A díjazások mérsékeltek.

„JUSTICIA“ értesítő és okmányszerző iroda

DEBRECEN, Szt.-Anna-u. 22.

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3'10 m. hosszú	1 szelvény	7 korona
elegendő teljes férfi ruhához	1 " "	10 "
(kabát, nadrág és mellény)	1 " "	12 "
ára csak	1 " "	15 "
	1 " "	17 "
	1 " "	18 "
	1 " "	20 "

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 koronáért éppúgy felöltő szöveteket, turista-lodent, selyemkamgarnt gyári áron küld a mindenütt ismert, megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel Imhof, Brünn 11.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szükségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendeli. Oriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármily kis megrendelés teljesítése szigorúan mintahű és 176 figyelmes.

Herkulesolaj!

Törvényesen védve

legjobb szer a padlóportalanítására minden helyen használható, üzletek, iskolák, kórházak, vendéglők és kávéházak részére igen fontos Debreczen és vidékén egyedül

Fried és Weisz-féle

festék üzletben Debreczen, kapható.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piac- és Hatvan-u. sarkán. Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédli és salon lámpák. Iskolai asztali lámpák, legolcsóbb árakon. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegkészletek, minden árban és kivitelben. Ozsonnakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, hámulatos olcsó árakon.

Épület üvegezés helyben és vidéken.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Napernyők,

divatkelmék, selymek, csipkék, diszitések

gyönyörű választékban.

Donogán és Somossy

DEBRECEN,

Kistemplombazár

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémekek gyöngyvel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában.
DEBRECEN.

Ajánlom a legjobb kivitelben és legolcsóbb árakon

Összes galvanikus elemeket

Csengőket a legjobb minőségben

Telefonok mindenféle kapcsolásra

Vilámhárítóanyag

Orvosi készülékek, mérőeszk.

Motorok, Dynamó gépek

Zseblámpák pillanatvilágításra

Mindenféle anyag, felszereléshez

Kérjen árjegyzéket.

FÖLDVÁRI L.

debreczeni első elektrotechnikai gyár
és villamosszerelési vállalat

Piac-utca. (Ideiglenes barak.)
Telefon 168. Telefon 168.

Szorgalmas és agilis urak és nők
fix fizetést és nagy mellékkeresetet

Érhetnek el, egy kedvelt nagy keresetnek
örvendő cikk ajánlásával és eladásával, ha ismerettségüket kellőképpen felhasználni óhajtják.
Szíves megkeresések: **Sipos Béla Budapest,**
Teréz-körút 27./F alá küldendő.

A híres

DELEWÁRÉ-

ból még néhány ezer fajtisztán eladó. — Olcsóbban mint barhol.

Eladó továbbá a hatvan-utcai kert I-ső járás 48. szám alatt circa 900 négyszögöl

prima termőszőlő

pajtával, a legnemesebb arany- és fekete gohér, mézesfehér, rizling és bakator fajszőlőkkel.

Értekezhetni: Garai-utca 20. sz. alatt reggel fél 8-tól fél 9-ig.

117-1910. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 3315/5. 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Phönix biztosító társaság részére a fizetett összeg betudásával 59 kor. 38 fillér tőke, ennek 1907. évi július hó 3. napjától számított 5%-os kamatai és az eddig összesen 77 kor. 54 fill. perkötés erejéig 1908. évi június hó 16-án bírósággal felülfoglalt és 1940 korona — fillerre becsült tőke és gazdasági eszközökből álló ingóságok **1910. évi április hó 19-én délután 3 órakor** kezdetét veendő és Hadházi-ut 7. Ujföld alperes tanyáján és Petőfi-tér 6. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik. Debrecen, 1910. évi március hó 13.

Oláh Géza,
bírói kiküldött.

Diabolitolaj!

Törvényesen védve

legjobb szer closettek, pissoirok és csatornák szagtalanítására, iskolák, kórházak, vendéglők és kávéházak részére kiválóan fontos, Debrecen és vidékén egyedül

Sárközi Sándornál

Debrecen, Hatvan-utca 17. kapható.

Kutcsövek, vízvezetési csövek

horgonyozva és feketén, csatorna-rostélyok, KUTKAGYLOK, zabló-csészek.

Vasgerendák, tető-lemezek

horgonyozott és fekete vaslemezről, asphalt, kátrányos lemezről,

Sesztina Sajosnál

Piacz u. 23.

Napernyő ujdonságok

a szokott nagyválasztékban megérkeztek

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5

3740-1910 tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ifju Ganovszky Lajos** végrehajthatónak **Beer és Gaszmann** cég végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, Debreczen, sz. kir. városban fekvő, a debreczeni 165. sz. jtkvben A. I. sor, 174. hrsz. a felvett, a végrehajtást szenvedett nevén álló Lorátnffy-u. 13. sz. alatti házas udvarra 3590 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. évi április hó 20-ik napján délután 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen 2035 koronán alól eladatni nem fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 718 K — fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magassabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, — különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1910. évi március hó 7. napján.
Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Budaházy,
kir. törvszéki bíró.

Akinek

rheomája, ischiassa, köszvénye, idegbaja van, annak szívesen adok ingyen felvilágosítást erről, hogy hogyan szabadultam meg ezen bántalmaktól.

BAYER KÁROLY.

Illertissen (Bayer.)

Ön haszontalan!

ságokra költi pénzét, ha cipője tisztításához kétes értékű cipőkenőcsöket vásárol s nem az egész országban mindenütt előnyösen ismert

„BOCSKAY“ cipőkrémet

használja! Gyártja:

Neumann Nandor
vegyészeti gyára DEBRECZEN.

Telefon: 205. Telefon: 205.

!! Kapható: mindenütt !!

PRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. >>

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Csak párosan“, „Leander“, „Tüskérózsza“, „Don Caesar“, „Fehérke“.

Fess urhölgyet támogatnék kettőszáz koronával havonta, ki állandó barátom lenne. Leveleket „Párisi 35“ jelígre Budapest, főposta restante kérek.

Intelligens fiatal ember, fiatal leány vagy asszonyka állandó barátja lenne. — Levelet a Főpostára „Kellemes órák“ jelíge alatt s kérem egyúttal e lapban jelezni.

L...s. Tudósításod kaptam. Kétségbe vagyok esve egészségi állapotodért. Tudass hogyléted felől. I. n.

„Modern asszony“, levele van a kivárt helyen. Könyörgöm érte küldzni.

Szórakoztatni tudó oly fiatal ember ismeretséget szeretném, ki délutánokénti 2-3 üres órámban kedélyesen szórakoztatna. — Csakis uri fiatalember írjon „Náni“ jelígre a kiadóba s jelezze e lapban.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen“ házassalándók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Ajánlat.

Jó állapotban levő modern fűszerüzlet-berendezés eladó. Értekezhetni Mayer Jenő és Béla cégnél Piac-u. 33.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztal erítő, szövet és csipkefüggöny, futó- és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor, csekély havi részletre. Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. Tisztelettel **Kaisor Salamon Hatvan-u. 2. Telefon 685.**

Mazsola 40, dió 24, lekvár 30, szilva 16 kr. kilója **Deutschnál Hatvan-utca**

Valódi szegedi rózsza és édes nemes paprika különlegességek óriási raktára Lindendfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében. Városház-u. 2. Rózsater 3. Telefon 79. sz.

Monogrammok himzését elvállalja özv. Ducsy Józsefné Darabos-u. 50.

Arcfátylak, legújabb tavaszi újdonságok **Vidánál, Városház** alatt.

Saját termései és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éveik, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Másolási munkákat egy jóírású fiatal ember elvállal. Cim a kiadóban.

Lakás.

Két száraz raktár kiadó. **Hatvan-utca 69. szám.**

Egy betonos hentes üzlet május 1-től kiadó **Meszana-u. 18. szám.**

Egy modern négyszobás lakás, fürdőszoba, villanyvilágítással május elsejére kiadó. **Széchenyi-utca 23.** — Értekezhetni lehet Schweitzer Testvérek varrógépraktárában.

Magános nőnél lakást keres kereskedő. Választ posta restante „Benő“ címre kérek.

Kiadó külön bejáratu butorozott utcai szoba előszobával. **Egymalom-utca 4.**

Udvari lakás: két szoba, konyha mellék-helyiségekkel május 1-re kiadó. Jó víz az udvarban. **Egymalom-u. 5. sz.**

Olosó nagy bolt május 1-től kiadó. **Hatvan-utca 4. szám.**

Kiadó Kossuth-u. 19. Két bolthelyiség májusra. Értekezhetni a háztulajdonosnál.

Osinosan butorozott kisebb szoba kiadó **Széchenyi-u. 18. Farkasnál, ajtó 5.**

Kereslet.

Jó mosóné háznál, vagy esetleg mosást elvállal. Cim **Balag Vilma Csillag-u. 89.**

Takarítóné alkalmazást keres. Cim a kiadóba.

Egy tisztességes vidéki lány helyben vagy Váradon kávécsarnokba, kiszolgáló lánynak óhajt menni ápril 15-re. — Ajánlatokat fizetés megjelölésével a „Debreczen“ kiadóhivatalába kérek „Kávécsarnok“ jelígre.

Géplő kisasszony, ki kellő gyakorlattal bir, felvétetik. Cim a kiadóban.

Egy fiatal özvegy magános urnál gazdaszonyi állást keres. Cim: **Molnár Lajosné, Péterfia-u. 4.**

Mindenes, főzést értő tisztességes nő pusztára felvétetik. Dr. Horváth, Közkórház.

Lapunk utcai elárúsításához fiúk (Rikancosok) felvétetnek.

Mindennemű régiséget vásárol Ki? cim a kiadóban.

Lapunk kiadóhivatalába egy kifutó fiu felvétetik.

Eladás.

Házeladás vagy bérbeletadás. A péterfiai részen **Egymalom-utcán 7. sz.** alatt jól berendezett öt szobából álló lakás és udvar eladó vagy bérebe kiadó. — Bővebb értesítés **Bundi-utca 3. szám** alatt.

Eladó ebédlő-kredenc márvánnyal, hálószoba berendezés, ruhaszekrények, szövetbutorok, mosdó márvánnyal, zongora és gáz-luszterek. Györffy Aladárné.

Egy jókarban levő szobabutor s egy jó karban levő karikahajós gép e'adó. **Csemete-utca 10.**

Eladó földbirtok. Biharmegyében 311 hold prima fekete föld, parcellázásra is alkalmas, kastélyllyal, 2 holdas gyümölcsös, eladó. Terményével Debreczenbe gravitál. **Gonda Ede Nagyvárad Kert-utca 2.**

Földbirtok 322 kat. hold, Nagyváradtól 22 kilométerre, országot mentén. vasuti állomástól 5 kilométerre eladó. Értekezhetni: **Eszenyi Károlyllyal Mezőkeresztesen.**

Sestakerti bor 1908. évi hordónként vagy összesen eladó. **Egymalom-u. 5. szám.**

Eladó lugasfák. 30 darab első, 20 darab másodosztályu akácugasfa, évesfaragás, eladó. Megtekinthető **Simonyi-ut 32. sz.** alatti nyárlak udvarán, a házmesternél.

Lencse, konyhára, valamint vetőmagnak igen szép, zsizsikmentes, mázsája 28 koronáért eladó **Dávid Sándornál Kovásznán, Háromszékmegye.**

Halápi állomáshoz gyalog 10 perenyire, közvetlen az iskola mellett 33 hold föld eladó jó tanyaépületekkel. Felvilágosítást ad: dr. **Kőrössi Kálmán ügyvéd, Batthyányi-u. 5.**

Eladó nyaraló és nyaralónak való szőlő a nagyerdei köruton. Értekezhetni **Szabó István városi pénztárossal.**

Maklatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

A **Darabos-utca 20. és 50-ik** számú ház eladó. A tulajdonos címe a kiadóban meg tudható.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Újdonságok

női kosztüm szövetekben, francia delaineekben, ruhavásznak és zefirekben.

Nagy választékban kapható

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Szabásomért és munkámért felelősséget vállalok.

PÉNZT

mindenki megtakarít, aki öltönyét vagy felöltőjét

40-50 koronáért

méret után finom gyapju-
szövetből készítetteti

Fettman Sándor

uri szabónál

KOSSUTH UTCA 13 SZ.

Gyors és pontos kiszolgálás

Dr. Barna László

ügyvéd irodáját

Piac-utca 18. szám alatt

(Tiszapalota, 2-ik udvar, I-ső emelet)

megnyitotta.

Eladó

a **Lorántffy-u. 46. számú**

ház.

Felvilágosítást ad:

Dr. Tervev Tamás

ügyvéd

Piac-utca 73. sz. alatti irodája